

SINGURĂTATEA LUI ADAM

Claudiu Soare s-a născut pe 24 martie 1969, la Ploiești. În 1994 obține licența în limba și literatura hindi, la Universitatea din București, cu lucrarea *Sannyāsa Upaniṣad – psihologia renunțării*; doi ani mai târziu, își încheie studiile de indianistică la Institutul Național de Limbi și Literaturi Orientale din Paris, cu lucrarea *Le réalisme mystique dans la littérature de Nagarjun*. Nu va mai da curs niciodată acestei orientări spirituale. Se dedică boemei, poeziei, traducerilor din literatura franceză și fragmentului, până la finele anului 2004, când emigrează în Franța. A publicat volumele de versuri *Psalmii Maimuței*, 1998, *Metafizica Bambara*, 2001, *Frica de a trăi din nou*, 2004, *Jurnalul unui crocodil ratat*, 2006, *Neantul îndrăgostit*, 2009, toate la Editura Vinea. *Agnostica trândăvie* – Editura Pandora-M, 2003 – și *Nevroza metafizică* – Editura Bastion, Timișoara, 2008 – sunt fructul unor meditații amare și violente, cu tentă stoică, în absența oricărei iluzii de viață viitoare. La Editura Cartea Românească îi apare în 2010 romanul fantastic *Nimeni sau Fumătorul de pipă*. A tradus din literatura franceză texte de Sade, Jean Genet, Charles Baudelaire, Antonin Artaud, Casanova, Michel Onfray, Henri Michaux etc.

Claudiu Soare

Singurătatea lui Adam

– despre neîmplinire și alte regrete –

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Silviu Nicolae
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Proeditură și Tipografie

© HUMANITAS, 2011

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SOARE, CLAUDIU

Singurătatea lui Adam: despre neîmplinire și alte regrete /

Claudiu Soare. – București:

Humanitas, 2011

ISBN 978-973-50-3279-1

821.135.1-4

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

rel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021 311 23 30 / 0372 189 509

Cuprins

- I. Morala, această repulsie față de iertare / 7
- II. Dumnezeu s-a oprit din citit / 39
- III. Un mort viu – iată un mort fericit / 71
- IV. O reușită a prăbușirii / 101
- V. Morala nu are sens decât dacă alcătuirea lumii este perfectă / 129

I. Morala, această repulsie față de iertare

Omul este un mamifer trist care se piaptăna.

César Vallejo

Cu timpul, personajul ideal în care ne proiectăm capătă însușiri de spirit călăuzitor. Încet-încet, ajungem să îi încredințăm totul, întreg bagajul de frustrări convertite în aspirații, în ambițiile care să ne împiedice prăbușirea. E mult mai puternic decât noi pentru că deja străin de noi, autonom într-un imaginar care confecționează, aici jos, realitatea. Pe cerul fiecăruia stă ca un zeu fără nuanțe, fără morală, locuit doar de fanatismul care l-a creat. Progenitură ideală, e stăpân pe fiecare dintre noi și va supraviețui tuturor nevrozelor pe care le trăim încercând să devenim aidoma lui. După ce vom crăpa, în amintirea celorlalți va rămâne el și nu noi, va rămâne partea de impostură absolută a fiecăruia, „adevărul“... Cine îl neagă, cine încearcă să îl sufoce, să îl ucidă sau, mai rău, să îl uite, îl regăsește în oglindă, prieten decăzut, urât, neînțelegând trădarea. Răzbunarea i-o simțim atunci când toate câte ni s-au adunat în viață ne calomniază, ne declasează, ne arată impostura. În fața celorlalți ești nimeni, ești nimic, nu-ți mai rămâne decât să-ți târăști cadavrul spre groapă. Ești condamnat astfel să îl slujești până la sfârșit, să îi lași totul, ca să înțelegi într-un final că el este mai important decât tine,

fiindcă fidel la nesfârșit celui care a părăsit neantul ca să devină *cineva*.

*

Orice suferință în viață poate fi înțeleasă ca o cursă athletică de o sută de metri: viteza străbaterii acestei distanțe a durerii consemnează viteza înțeleșului, o consumare a ceea ce materia poate îndura până la sfârșit, iar înțeleșul nu poate înfrânge... Chiar dacă Ulise iese învingător în această cursă cu suferința, Orfeu este cel care pătrunde înțeleșul „vitezei“. Câți dintre noi avem curajul lui Ulise și spaima lui Orfeu?

*

Va veni o vreme când vom fugi în masă de realitatea stării de lucruri, din scârbă sau chiar epuizați. Sătul, demonul agoniei noastre *active* va fi cuprins de somnul negru al unei sieste macabre. „A produce“ va fi evenimentul supranatural al lehamitei, al lenei depline, universitate a deriziunii. Nonșalanța divină nu se manifestă altfel. E timpul, prin urmare, să îi lăsăm *siestei* libertatea de a tranșa lucrurile în locul nostru.

*

„Nu vă legați de imbecili, ar fi scris Îngerul cu litere de aur pe frontispiciul lumii moderne, dacă această lume ar avea un înger.“ Dar imbecilii lumii moderne nu mai sunt imbecilii din *Cimitirele de sub luna plină* ale lui Bernanos,

din care am citat fraza de mai sus, au devenit imbecili instruiți, care își visează eternitatea, personaje fără amintiri preistorice. Imbecilul lumii moderne este capătul de drum al unei deficiențe spirituale care nu avea de ce să fie vindecată. Odinioară, imbecilul avea instincte de fiară blândă și gândea sănătos, era mai propice beatitudinii decât nefericiții care se închideau în mănăstiri. Dar imbecilul lumii moderne este convins că societatea există așa cum există o pădure, că lumea este ceva real în capul lui și că în laboratorul creierului lui se nasc modele care trebuie aplicate lumii în scopuri corective... „Imbecilii sunt chinuți de ideea reînvierii“, mai spune Bernanos. Ei bine, au înviat, s-au reîncarnat, a doua venire, paradisul psihanalitic sunt ale lor...

*

Patetic, Bossuet ne rezumă disperarea: „Privesc înspre viitor, ce nesfârșită lume în care eu nu exist. Privesc în urmă, ce înspăimântătoare ordine a lucrurilor din care eu nu mai fac parte (...).“

*

Viața ar trebui să ne dureze până la ultimul gând *posibil* pe care l-am putea avea.

*

Către sinceritatea deplină te împing mai cu seamă pu-seurile de răutate – încă o sugestie obscură care îți lasă

pentru o clipă certitudinea libertății. Numai așa poți escamota culpabilitățile binelui, această satisfacție teoretică și nesigură. Privirile mieroase ale preoților nu ne-ar manipula cu atâta vigoare iezuită dacă nu ar purta în ele argumentul viclean al infernului, temei de nezdruncaț în această teologie a binelui care nu-ți lasă nici o șansă.

*

Dacă destinul îi favorizează pe unii, înseamnă că într-adevăr marea performanță spirituală este să te pui de-a curmezișul.

*

Blagoslovit de fericire în viață, te poți dezlănțui fără nici o remușcare în profesarea *nemulțumirii*, formulă de căpătâi a mirajului intelectual. Când toate neajunsurile sunt anesteziate de preaplinul fericirii, singură nemulțumirea mai ține treaz orgoliul spiritual. Știm asta și ne manifestăm ca atare, preventiv, sceptici față de fericire ca dinaintea unei păcăleli. Ținem la nemulțumirile noastre mai aprig decât la adevărurile seninătății, suntem întotdeauna mai deștepți decât adevărul.

*

Nu visez mulțumire mai mare decât să *nu* fac nimic pentru lumea asta. Nu este vorba aici de orgoliu, ci de *exigența* cu care a fost creat omul.

*

Trăim și murim pentru *trupurile* noastre, urmăm școli și clădim cariere pentru ca trupurile noastre să o ducă bine în viață, ne bucurăm și ne îndrăgostim pentru fericirea trupurilor noastre, ne sinucidem pentru că nu reușim să împlinim aceste țeluri.

*

Morala am împrumutat-o de la principiile de conservare ale naturii. În ceea ce numim rațiune, imităm efortul entropic al naturii, căruia îi acordăm corolarul abstract al utilității. Am preluat spiritual mecanica primarului. Nu știu de ce ne împăunăm atâta, nu suntem mai valoroși decât un ficat sănătos.

*

„Suntem mai aproape de morți pentru că nu ne mai stau în cale, nu ne mai lezează interesele și nu mai sunt în stare să comită nici o nedreptate împotriva noastră.“ Jacques Esprit scrie în 1678 *La fausseté des vertus humaines* – pentru că nu s-a făcut preot, spunea glumind (dar ascundea în glumă un crez), și fiindcă se considera creștin.

*

Când mi se întâmplă să aud vorbindu-se despre iubire, știu că unul nu este care să nu fie astfel bântuit de nebunia

de a se confirma *pe sine* prin dragoste, confirmare primară, prăbușire glorioasă într-un neant infantil.

*

Ați putea crede că îmi justific pe mai departe contradicția scriind în continuare pentru oameni, fiindcă *impozibilită* lor (și niciodată nu îți vor fi mai fideli, ignorându-te). Dar oamenii au un capital de credință în mod stupefiant greșită, împetrișată de bucuriile superstiției, sporită de mirajul rătăcirii și întunecată de grozăviile moralei. Pentru că nu cred în scrisul meu, oamenii mă fac mai fericit decât dacă m-ar adopta – asta nu înseamnă că pentru mine a fi fericit este altceva decât o stare de nepăsare față de a fi om.

*

Despre un idiot nu spui că și-a ratat viața, idiotul nu participă la agonia generală, triumful nu este pentru el ideal de căpătâi. Incapacitatea lui de a percepe chemarea panicată a reușitei, inanitatea oricărui triumf, dovedește fără echivoc *neutralitatea* vieții dinaintea agitației care mișcă pământul. Nu este idiotul reprezentantul sublim al unei întregi clase de înțelepți risipiți? Să faci însă elogiul idiotului, excesul de subtilitate este prea mare; visând întruna la împlinire, cum să nu îți iei maniile drept revelații?